

MARINARKEOLOGI I SVÅNGREMSTIDER

De flesta museianställda är i dag anslutna till Sveriges Museimannaförbund inom DIK (Dokumentation-Information-Kultur) Ett SACO-förbund. I en hel del skrivelser, bl a i SMF-nytt, och i annonser går man ut under kampanjmottot "För en offensiv kulturpolitik". Allt i avsikt att visa att kultur är nödvändigt, att museer, bibliotek och arkiv behövs och ingår som en viktig del, inte bara för forskning, utan i vårt dagliga liv. Och inte bara ingår som en anonym grå massa i den så påstådda penningkrävande och strykpojkeklass-placerade "offentliga sektorn". Få "sektorer" har väl i svångremstider fått utstå så mycket orättvisa och påhopp.

Vad rör detta en medlem i Marinarknologiska Sällskapet ? Jo, oavsett om han eller hon är anställd inom kulturminnesvården eller "bara" är arkeologiintresserad sportdykare eller allmänhet, så är det oerhört viktigt att han/hon gör sin röst och sina krav hörbara. Inte bara här i vårt medlemsorgan utan överallt, på arbetsplatser, i skolan men framförallt i och till massmedia.

Den enskilde sportdykaren eller klubben kan göra en stor insats bara genom att alltid anmäla ett nytt fynd till sitt länsmuseum eller till Sjöhistoriska museet i Stockholm. Tala sedan om för lokalpressen vad Ni har funnit. Gör marinarknologi till den spännande del av den "vanliga" arkeologin den faktiskt är. Massmedia älskar spännande objekt. Visserligen med risk för snedvridning av den totala kulturbilden, men i spartider har vi inte råd att snåla på information. Vi måste visa att Vi finns. Och att skeppsvraken är en viktig del av vårt kulturarv. Ett kulturarv som utsätts för den kraftigaste nedbrytning någon fornlämningstyp kan påverkas av. Vågrörelser, isskrivning, ström och sanderosion pulvriserar sakta men säkert våra äldsta skepps- och båtvrak. De stora skrovhela fartygsvraken som Wasa, Jutholmsvraket och Älvsnabbendito var inte så vanliga som typ betraktat som vi först trodde. De flesta är i ett avsevärt sämre skick som naturlig följd av nedbrytning.

Naturligtvis måste även våra museer och institutioner hjälpa till att i ännu högre grad föra fram våra maritima fornlämningar i ljuset. De facto är skeppsvraken lagskyddade och jämställda med vilken fornlämningstyp som helst. Ett sätt att höja statusen på skeppsvraken är att registrera dem tillsammans med övriga lämningar i ATA (Antikvariskt-Topografiskt arkiv) vid Riksantikvarieämbetet i Stockholm. Landets unika rikstäckande arkiv för fornlämningar. Ur denna skattkammare öser varje år fornminnesinventerare kunskaper och tips inför den fortlöpande fornminnesinventering som utförs av ämbetets personal i samband med nytryckning av den ekonomiska kartan. Finns då skeppsvraken (och även andra maritima lämningar) med i den enskilde inventerarens uppgiftspärm i fält, så kommer de också succesivt med i fornlämningsregistret. Och får så till sist sin lagskyddade status som "riktig" fornlämning. Förhoppningsvis kanske vi till sist också får se skeppsvraken R-markerade på kartan. Något som jag pläderat för tidigare på ledarplats.

Var offensiv och positiv

Erik Enström